

CZU [002.6:027.082]:004.946=135.1

CĂRȚILE ELECTRONICE ȘI ÎMPRUMUTUL ELECTRONIC ÎN BIBLIOTECI

Nelly ȚURCAN, dr. hab., prof. univ.

Subiectul cărților electronice și al împrumutului electronic în biblioteci reprezintă un domeniu dinamic de cercetare și dezbateri, influențat de transformările tehnologice, schimbările în comportamentul utilizatorilor și evoluțiile legislative. Într-o eră marcată de digitalizare accelerată, bibliotecile se confruntă cu provocarea de a integra servicii moderne care să răspundă nevoilor publicului contemporan, menținându-și în același timp rolul tradițional de furnizori de acces la cunoaștere, educație și cultură.

Cărțile electronice și împrumutul digital au generat oportunități semnificative pentru extinderea accesului la resurse, dar și noi probleme legate de drepturile de autor, modelele economice și echitatea accesului. Relația dintre biblioteci și editori, adesea caracterizată de tensiuni, este redefinită de cererea tot mai mare pentru formate digitale și de adoptarea unor modele alternative, cum ar fi împrumutul digital controlat (Controlled Digital Lending – CDL). În același timp, dezvoltarea tehnologiilor de gestionare a drepturilor digitale (Digital Rights Management – DRM) și noile cadre legislative influențează modul în care bibliotecile oferă acces la resurse electronice.

Această revistă a presei își propune să exploreze multiplele dimensiuni ale cărților electronice și împrumutului digital în biblioteci, incluzând perspective din cercetare, studii de caz și debateri internaționale.

Revista *Publishing Research Quarterly* este o publicație internațională, supusă procesului de evaluare colegială, ce servește drept

platformă pentru cercetări și analize semnificative în diverse domenii ale industriei editoriale. Revista tratează o gamă variată de teme, incluzând dezvoltarea produselor, marketingul, aspectele financiare și distribuția atât în format tipărit, cât și online. De asemenea, oferă o platformă pentru a analiza noile tendințe și dezvoltări în publicarea digitală și multimedia. Publicația include articole academice, rapoarte de cercetare, lucrări de sinteză, eseuri, sondaje, memorii, statistici, scrisori, note și recenzii de carte. Prin conținutul său divers, revista devine o resursă valoroasă pentru cercetătorii și profesioniștii interesați de dinamica și tendințele industriei de publicare.

ISSN: 1053-8801; eISSN:1936-4792

Acces: <https://link.springer.com/journal/12109>

2022, vol. 38, pp. 405-422

DOI: <https://doi.org/10.1007/s12109-022-09880-7>

Articolul *Publishing and Library E-Lending: An Analysis of the Decade Before Covid-19 (Editarea și împrumutul electronic al bibliotecilor: O analiză a deceniului de dinainte de Covid-19)*, semnat de Michelle C. Sisto, analizează relația complexă dintre cele mai mari cinci edituri (Big Five) și bibliotecile publice în contextul împrumutului digital, în deceniul anterior pandemiei de COVID-19. Studiul explorează modul în care aceste edituri și bibliotecile au gestionat adoptarea cărților electronice (e-books), punând în lumină tensiunile, strategiile și tendințele apărute.

Autorul subliniază faptul că percepția comună a relației dintre edituri și biblioteci, caracterizată drept una conflictuală, nu surprinde întregul context. Deși unele edituri au fost mai reticente în a adopta modele de împrumut digital, fiecare dintre ele a dezvoltat relații și politici specifice în raport cu bibliotecile. Studiul detaliază modul în care aceste relații au evoluat, examinând condițiile economice, sociale și tehnologice care au influențat acest proces.

Un punct central al analizei este tensiunea financiară dintre cele două părți: bibliotecile au ca scop oferirea de acces gratuit la resurse, în timp ce editurile sunt concentrate pe maximizarea veniturilor. Spre exemplu, modelele de licențiere, cum ar fi cele care limitează numărul de împrumuturi per copie electronică sau

impun expirarea licențelor după o perioadă determinată, au fost implementate pentru a proteja interesele financiare ale editorilor. Totodată, studiul discută implicațiile acestora asupra accesului utilizatorilor la resursele digitale.

Articolul evidențiază faptul că, în ciuda divergențelor, pandemia de COVID-19 a marcat un moment semnificativ în relația dintre biblioteci și edituri. În martie 2020, închiderea bibliotecilor fizice a forțat o tranziție completă către împrumutul digital, moment în care editurile au implementat modificări favorabile pentru a sprijini accesul digital. Această schimbare a condus la creșteri simultane ale împrumuturilor digitale din biblioteci și ale vânzărilor de cărți electronice, sugerând o convergență a intereselor celor două părți.

Studiul contribuie la înțelegerea dinamicilor împrumutului digital, analizând nu doar datele și tendințele, ci și modul în care mass-media a influențat percepția asupra relației dintre edituri și biblioteci. Autorul subliniază importanța unei analize echilibrate, menită să dezvăluie nuanțele și complexitatea acestei relații. În final, articolul oferă o perspectivă detaliată asupra provocărilor și oportunităților pe care digitalizarea le-a adus în domeniul publicării și accesului la informație prin intermediul bibliotecilor publice.

Revista *Bosniaca*, publicată anual de Biblioteca Națională și Universitară a Bosniei și Herțegovinei, include articole profesionale

și științifice originale, precum și materiale organizate care contribuie la actualizarea colecțiilor acestei biblioteci și la avansarea domeniului biblioteconomiei. Revista tratează subiecte de interes local și global din sfera bibliotecilor și științei informației, examinând efectele progresului tehnologic asupra activităților din aceste domenii și punând în valoare patrimoniul documentar cu semnificație națională și culturală pentru Bosnia și Herțegovina. Datorită calității și unicității sale, revista constituie un pilon al cercetării științifice în domeniul biblioteconomiei și științei informației din Bosnia și Herțegovina, jucând totodată un rol semnificativ în protejarea și valorificarea patrimoniului cultural al țării.

ISSN: 1512-5033; eISSN: 2303-8888

Acces: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/index>

2022, vol. 27, nr. 27, 145-168

DOI: <https://doi.org/10.37083/bosn.2022.27.145>

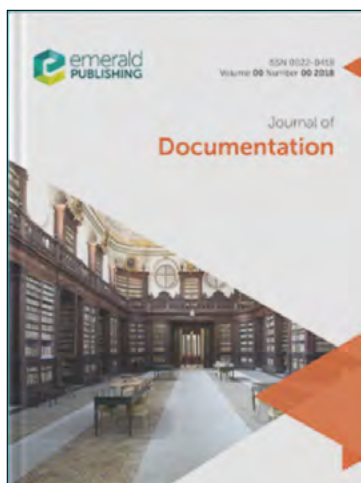
Autoarea Anita Katulić a publicat articolul *The Concept of Controlled Digital Lending: Possibilities of Application in Croatian Libraries* (*Conceptul de împrumut digital controlat: posibilități de aplicare în bibliotecile croate*), în care se analizează aplicabilitatea conceptului de împrumut digital controlat (Controlled Digital Lending – CDL) în bibliotecile croate, având în vedere legislația națională și europeană privind drepturile de autor. CDL reprezintă o metodă care permite bibliotecilor să digitalizeze și să împrumute în mod controlat exemplare de carte, respectând un raport strict între numărul de exemplare deținute fizic și cele împrumutate digital.

Autoarea contextualizează CDL în raport cu legislația croată, subliniind modificările aduse de noua Lege a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, intrată în vigoare în 2021, și recomandările internaționale, inclusiv declarația IFLA din 2021 privind împrumutul digital controlat. CDL se bazează pe principii legale care permit împrumutul unui număr limitat de exemplare digitale, în concordanță cu exemplarele fizice legal achiziționate. Acest model devine relevant mai ales în contextul unor circumstanțe extraordinare, precum pandemia COVID-19, când accesul fizic la biblioteci este limitat.

Studiul evidențiază faptul că CDL poate sprijini misiunea bibliotecilor de a asigura accesul la educație, cercetare și participare culturală, în timp ce respectă legislația privind drepturile de autor. Totuși, implementarea acestui model în bibliotecile europene ridică provocări juridice, deoarece legislația privind drepturile de autor în Europa diferă semnificativ de cea din Statele Unite, unde CDL a fost inițial conceput.

Articolul explorează și implicațiile economice și sociale ale împrumutului digital controlat, subliniind necesitatea unei reglementări clare pentru a asigura echilibrul între drepturile titularilor de drepturi de autor și accesul public la cunoștințe. De asemenea, sunt analizate tehnologiile utilizate în gestionarea drepturilor digitale și impactul acestora asupra confidențialității și accesibilității utilizatorilor.

Concluzia articolului este că CDL oferă o soluție promițătoare pentru bibliotecile croate, dar implementarea sa necesită adaptări legislative și tehnologice, precum și o colaborare strânsă între biblioteci, editori și factorii de decizie politică. Studiul contribuie la dezbateră privind modernizarea serviciilor bibliotecilor într-o lume digitalizată, oferind perspective relevante pentru dezvoltarea viitoare a politicilor de împrumut digital.

Revista *Documentation* publică articole de cercetare, cu metode sau rezultate inovatoare și relevante, în toate domeniile legate de informații. Sunt încurajate recenziile critice și academice, analizele bazate pe dovezi pentru practica profesională, precum și articolele mai scurte. Se pune un accent deosebit pe lucrările care explorează conexiunile dintre biblioteconomie, științele informării și discipline conexe, cum ar fi psihologia, științele cognitive, științele fizice, comunicarea, studiile media, muzeologia, informatica, sociologia și activitatea editorială. Revista oferă o legătură între cercetare, studiu academic și practica profesională reflexivă. De asemenea, acceptă contribuții sub formă de articole scurte, care prezintă concepte sau perspective originale.

ISSN: 0022-0418; eISSN: 1758-7379

Acces: <https://www.emerald.com/insight/publication/issn/0022-0418>

2023, vol. 79, nr. 2, pp. 301-319

DOI: <https://doi.org/10.1108/JD-03-2022-0067>

Articolul *Bloody amazing really: voices from Scotland's public libraries in lockdown* (Cu adevărat uimitor: voci din bibliotecile publice scoțiene închise) de Peter H. Reid și Lyndsay Mesjar analizează răspunsul bibliotecilor publice din Scoția la provocările pandemiei COVID-19, concentrându-se pe modul în care acestea au sprijinit reziliența comunităților și au adaptat serviciile pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor. Cercetarea a fost realizată în perioada martie-decembrie 2020 și s-a axat pe impactul închiderii spațiilor fizice, tranziția către servicii digitale și procesul de redeschidere. Studiul a implicat analiza conținutului publicat de

biblioteci pe social media și alte platforme online, interviuri cu managerii serviciilor de bibliotecă și un sondaj privind împrumuturile digitale.

În perioada pandemiei, împrumutul electronic a fost unul dintre punctele centrale de adaptare ale bibliotecilor publice din Scoția, evidențiind atât provocările, cât și oportunitățile trecerii către servicii digitale. Închiderea spațiilor fizice a accelerat migrarea către împrumuturile de e-bookuri, e-audio și alte resurse digitale, iar cererea pentru aceste materiale a crescut considerabil în majoritatea regiunilor. De exemplu, serviciile bibliotecare din North Ayrshire au raportat o creștere de 144% a împrumuturilor digitale, iar alte zone precum Stirling și Orkney au înregistrat creșteri similare, de până la 200%. Cu toate acestea, managerii au subliniat că acest nou nivel de cerere a depășit capacitățile existente, ducând la liste de așteptare extinse și resurse insuficiente pentru a satisface cererea utilizatorilor.

Un obstacol major a fost lipsa resurselor financiare suficiente pentru extinderea colecțiilor digitale. În unele cazuri, bugetele dedicate materialelor fizice au fost redirecționate pentru a acoperi costurile suplimentare ale e-bookurilor, dar acest lucru nu a fost întotdeauna suficient. Managerii au evidențiat că împrumutul digital implică costuri semnificative pentru biblioteci, iar crearea unei platforme naționale pentru e-bookuri a fost văzută ca o soluție potențială pentru a îmbunătăți accesul și a reduce inegalitățile între diferitele regiuni. O astfel de platformă ar putea unifica accesul la resursele digitale și ar permite utilizatorilor să acceseze colecții mai extinse, indiferent de zona în care locuiesc.

În plus, bibliotecile au fost nevoite să-și adapteze rapid politicile de utilizare, eliminând restricțiile pentru înscrierile online și promovând resurse precum revistele digitale și ziarele disponibile prin platforme precum PressReader. În ciuda acestor eforturi, managerii au remarcat că tranziția digitală a accentuat inegalitățile existente în accesul la tehnologie. Mulți utilizatori din medii defavorizate nu aveau acces la dispozitivele necesare sau la internet, ceea ce a limitat considerabil beneficiile împrumutului electronic pentru aceste grupuri.

Un alt aspect abordat a fost apariția așa-numitei „oboseli digitale” pe măsură ce utilizatorii s-au săturat de interacțiunile exclusiv online. Deși inițial cererea pentru e-bookuri a fost ridicată, aceasta a scăzut treptat pe măsură ce restricțiile s-au relaxat,

evidențiind importanța integrării armonioase a serviciilor digitale cu cele fizice. În concluzie, împrumutul electronic a reprezentat o soluție crucială în perioada lockdown-ului, dar a evidențiat și provocări semnificative, legate de finanțare, echitate și sustenabilitate pe termen lung.

Cercetarea evidențiază nevoia de a păstra un echilibru între serviciile digitale și cele fizice și propune inițierea unei conversații naționale despre accesul echitabil la conținut digital. De asemenea, subliniază importanța păstrării autonomiei și flexibilității descoperite în timpul pandemiei. Managerii de biblioteci au remarcat că aceste instituții sunt fundamentale pentru coeziunea socială, oferind nu doar acces la resurse informaționale, ci și un sprijin esențial pentru bunăstarea utilizatorilor. Studiul concluzionează că bibliotecile publice din Scoția au demonstrat un rol crucial în sprijinirea comunităților în timpul crizei și oferă lecții valoroase pentru gestionarea viitoarelor situații de urgență.

2024, vol. 80, nr. 6, pp. 1193-1210

DOI: <https://doi.org/10.1108/JD-12-2023-0265>

Articolul *The institutional e-lending setup in Scandinavian libraries: Logics in play in the eyes of library and policy actors* (Configurația instituțională a împrumutului electronic în bibliotecile scandinave: logica în joc în ochii bibliotecilor și a actorilor politici), semnat de Maciej Liguzinski și Nanna Kann-Rasmussen, analizează organizarea instituțională a serviciilor de împrumut electronic în bibliotecile publice din Danemarca, Norvegia și Suedia. Autorii pornesc de la premisa că dezvoltarea împrumutului electronic a impus colaborări noi între bibliotecile la nivel local, regional și național, ceea ce a condus la apariția unor structuri instituționale dedicate acestui tip de servicii. Studiul își propune să clarifice modul în care sunt structurate aceste configurații instituționale, cum au fost ele modelate de logici de guvernare specifice și ce tensiuni și dinamici sunt evidențiate în percepțiile actorilor-cheie implicați.

Cercetarea se situează în tradiția neo-instituțională și utilizează perspectiva logicilor instituționale. Pentru a răspunde întrebărilor de cercetare, autorii au adoptat o abordare calitativă, bazată pe un set extins de interviuri cu reprezentanți ai bibliotecilor, editori și factori de decizie politică din cele trei țări scandinave. Analiza se concentrează asupra relatărilor actorilor centrali implicați în

organizarea și implementarea împrumutului electronic, oferind astfel o înțelegere detaliată a acestor structuri.

Rezultatele arată că structurile de împrumut electronic sunt, pe de o parte, similare (în special, în ceea ce privește modelele de finanțare), dar și distincte (în privința nivelului de centralizare și a gradului de implicare a bibliotecarilor în gestionarea acestor servicii). Aceste diferențe sunt atribuite influenței diverselor logici de guvernare, care determină autonomia administrativă, colaborarea între instituții și contextul legal și politic existent. De asemenea, studiul analizează modul în care logica digitală și cea de piață sunt acceptate sau respinse în cadrul acestor configurații instituționale.

Originalitatea cercetării constă în explorarea comparativă a modului în care bibliotecile publice scandinave gestionează efectele digitalizării asupra distribuției și consumului de cărți, prin investigarea organizării serviciilor de împrumut electronic. Această temă nu a fost abordată anterior dintr-o perspectivă comparativă. Studiul oferă perspective noi asupra modului în care bibliotecile publice din Scandinavia navighează complexitatea transformării digitale, păstrându-și misiunea de a asigura accesul la informație și literatură. Contribuția articolului este semnificativă, îmbunătățind înțelegerea mecanismelor operaționale ale bibliotecilor scandinave și furnizând o bază solidă pentru cercetări viitoare în acest domeniu în continuă evoluție.

Revista *International Journal of Cultural Policy* este o publicație academică evaluată de colegi, dedicată explorării multidisciplinare și internaționale a semnificației, funcției și consecințelor politicilor culturale. Revista încurajează articolele care oferă o perspectivă asupra oricărei forme de politică culturală, indiferent de domeniul său, cu condiția să aducă o contribuție academică originală în acest câmp de studiu, concentrându-se în principal pe materialul relevant pentru perioada actuală.

International Journal of Cultural Policy este o revistă hibridă de acces deschis, parte a programului Open Select al companiei Taylor & Francis Group, care oferă

autorilor opțiunea de a publica în regim de acces deschis. Acest tip de publicare asigură ca articolul să fie disponibil gratuit online imediat după publicare, sporind vizibilitatea și impactul cercetării.

ISSN: 1028-6632; eISSN: 1477-2833

Acces: <https://www.tandfonline.com/journals/gcul20>

2024, 6 septembrie, pp. 1-16

DOI: <https://doi.org/10.1080/10286632.2024.2402902>

Autorii Maciej Liguzinski, Terje Colbjørnsen și Kim Tallerås au publicat articolul *Perceptions of e-lending in Scandinavian libraries: tension and harmony between institutional logics* (*Percepția împrumutului electronic în bibliotecile scandinave: tensiune și armonie între logicele instituționale*) care analizează dinamica împrumutului electronic în bibliotecile publice scandinave, punând accent pe relația dintre biblioteci și edituri. Studiul explorează percepțiile reprezentanților celor două domenii asupra rolului bibliotecilor publice, în contextul transformării de la deținerea fizică a cărților la licențierea digitală. Cercetarea utilizează perspectiva logicilor instituționale pentru a examina modul în care logica serviciului public, logica de piață și logica digitală modelează aceste relații.

Cercetarea este bazată pe 26 de interviuri detaliate cu reprezentanți ai principalelor biblioteci și edituri din Danemarca, Norvegia și Suedia. Rezultatele indică o relație nuanțată, mai complexă decât o simplă opoziție între interesele publice și cele de piață. Ambele părți recunosc importanța bibliotecilor pentru promovarea lecturii și culturii, însă percepțiile diferă atunci când este analizat rolul bibliotecilor în mediul digital. Bibliotecile sunt văzute de edituri atât ca parteneri, cât și ca potențiali competitori, în special în contextul împrumuturilor gratuite de cărți digitale.

Autorii subliniază că în toate cele trei țări scandinave, relația bibliotecă-editură este influențată de politicile culturale naționale și de specificul pieței de carte. În Danemarca, bibliotecile și editurile au stabilit o colaborare mai armonioasă, concentrându-se pe diversitate și pe titluri mai puțin populare, în timp ce în Norvegia și Suedia tensiunile sunt mai vizibile. În Norvegia, editurile mari percep împrumuturile electronice ca o amenințare la adresa veniturilor din vânzări, ceea ce a condus la implementarea unor scheme restrictive de licențiere. În Suedia, lipsa reglementărilor culturale și influența platformelor de streaming digital au generat

o diviziune între utilizatorii de biblioteci și cei ai platformelor comerciale.

Studiul relevă că logica digitală poate sprijini rolul public al bibliotecilor, facilitând accesul extins la informație și cultură, dar poate și genera conflicte atunci când este integrată cu logica de piață. Licențele restrictive, costurile asociate și concurența cu serviciile de streaming sunt identificate drept surse de tensiuni în relația dintre biblioteci și edituri.

Autorii concluzionează că digitalizarea reprezintă atât o oportunitate, cât și o provocare pentru biblioteci, acestea fiind nevoite să își redefinească rolul într-un context marcat de schimbări tehnologice și economice. Studiul oferă o bază pentru cercetări viitoare privind influența logicilor instituționale asupra serviciilor de împrumut digital și asupra relațiilor dintre actorii implicați.

Acest articol este conectat cu lucrarea *The institutional setup of e-lending in Scandinavia: Justifications and problematisations from the library and cultural policy actors*, publicată în revista *Documentation* (2024, vol. 80, nr. 6). Ambele studii oferă perspective complementare asupra configurării instituționale a împrumutului digital și asupra tensiunilor dintre actori în acest domeniu, punând accent pe justificările și problematizările aduse de actori din biblioteci și din sfera politicilor culturale.

Revista de proprietate intelectuală, știință și educație „Intellectus” este o publicație științifică, recenzată, cu acces deschis, acreditată prin Decizia Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare nr. 23 din 30 septembrie 2022 cu privire la evaluarea, clasificarea și monitorizarea revistelor științifice, în categoria de clasificare B la profilurile: Științe juridice; Științe economice; Științe ingineresti și tehnologii.

Revista reflectă multilateral și competent aspectele privind protecția proprietății intelectuale, tratează fenomenele științifice și educaționale moderne, dezvoltarea acestora, promovează cercetările fundamentale și aplicative valoroase din domeniile științei, economiei, educației și tehnicii, tehnologiile

noi și rezultatele științifice de performanță în scopul aplicării lor inovatoare, precum și studiile științifice și metodologice privind tezaurul intelectual al Republicii Moldova.

ISSN: 1810-7079; eISSN: 1810-7087

Acces: <https://www.agepi.gov.md/ro/intellectus>

2023, nr. 2, pp. 57-61

DOI: <https://doi.org/10.56329/1810-7087.23.2.06>

Articolul *Provocările bibliotecilor: cărțile electronice și împrumutul electronic* de Mariana Harjevschi examinează dificultățile cu care se confruntă bibliotecile publice contemporane în gestionarea și facilitarea accesului la cărțile electronice. În contextul transformării digitale globale, accesibilitatea cărților electronice devine esențială pentru colecțiile bibliotecilor, dar este însoțită de provocări semnificative legate de prețuri, condiții de utilizare și disponibilitatea conținutului oferit de editori.

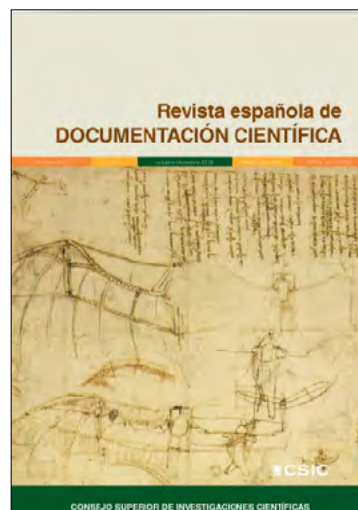
Autoarea subliniază experiența Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din Chișinău, care a implementat mecanisme de împrumut electronic, inclusiv utilizarea dispozitivelor e-Reader și proiectul „e-Raftul Tău”. Aceste inițiative au demonstrat popularitatea cărților electronice și au atras un număr mare de utilizatori, dar au evidențiat și limitele existente, precum numărul redus de dispozitive disponibile și restricțiile impuse de editori.

La nivel național și internațional, se remarcă nevoia unor negocieri mai eficiente cu editorii pentru a stabili condiții de acces mai echitabile. Organizațiile precum IFLA promovează principii pentru împrumutul electronic, subliniind dreptul bibliotecilor de a achiziționa și licența cărți electronice fără restricții nerezonabile. De asemenea, ele solicită stabilirea unor standarde de accesibilitate și interoperabilitate pentru platformele de lectură electronică, precum și adoptarea unor politici de confidențialitate a datelor utilizatorilor.

Articolul atrage atenția asupra diferențelor regionale în capacitatea bibliotecilor de a dezvolta colecții de cărți electronice, subliniind că accesul echitabil la informație ar trebui să fie un drept universal. Se propune elaborarea unor cadre legislative care să susțină bibliotecile în achiziționarea și păstrarea pe termen lung a cărților electronice, astfel încât acestea să poată îndeplini mai bine misiunea lor de a sprijini educația, cercetarea și participarea culturală.

În concluzie, articolul sugerează că soluționarea problemelor legate de cărțile electronice necesită o abordare integrată, care să implice atât inovații tehnologice, cât și reforme legislative. Acest demers este esențial pentru consolidarea rolului bibliotecilor moderne ca instituții fundamentale în accesul public la cunoaștere.

Revista *Revista Española de Documentación Científica (REDC)* este o publicație trimestrială lansată în 1977. Obiectivul principal al revistei este de a contribui la diseminarea cunoștințelor în rândul cercetătorilor din domeniul Biblioteconomiei și Științei Informării, precum și al celor implicați în utilizarea informațiilor științifice, tehnice și strategice pentru politici științifice și luarea deciziilor. Revista publică articole care aduc contribuții metodologice sau conceptuale inovatoare. Sunt apreciate în mod special lucrările care propun noi metodologii sau indicatori aplicați în domenii legate de știința informației, transferul de cunoștințe și politicile științifice. De asemenea, sunt acceptate studii care analizează domeniul de aplicare, fiabilitatea, acoperirea sau utilitatea noilor surse și resurse de informații, cu condiția ca acestea să fie elaborate riguros. *REDC* este indexată într-o serie de baze de date naționale și internaționale, precum Web of Science: Journal Citation Reports (JCR) și Social Sciences Citation Index (SSCI); SCOPUS, ERIH Plus, DOAJ și altele.

eISSN: 1988-4621; ISSN-L:0210-0614.

Acces: <https://redc.revistas.csic.es/>

2024, vol. 47, nr. 1, e377

DOI: <https://doi.org/10.3989/redc.2024.1.1505>

Articolul *Factores condicionantes en la integración de los servicios de préstamo de libro electrónico en el contexto laboral de los profesionales de las bibliotecas públicas gallegas* = *Conditioning factors in the integration of e-book lending services in the work context of Galician public library professionals* (Factori de condiționare în integrarea serviciilor de împrumut de cărți electronice în contextul de lucru al profesioniștilor din bibliotecile publice din Galicia) publicat de Elena Sánchez-Muñoz, explorează integrarea împrumutului de

e-book-uri (serviciul GaliciaLe) în sarcinile și procesele zilnice ale bibliotecarilor din rețeaua publică galiciană. Studiul analizează în ce măsură factorii socio-demografici, percepțiile, cunoștințele și obiceiurile bibliotecarilor influențează utilizarea serviciului în mediul profesional, cu scopul de a identifica nevoile de formare și barierele care împiedică o implementare eficientă.

Cercetarea s-a bazat pe un chestionar adresat unui eșantion reprezentativ de 166 de bibliotecari, analizând date despre demografia personalului, caracteristicile posturilor, atitudinile față de lectura digitală și împrumuturile electronice, precum și utilizarea serviciului GaliciaLe atât în mediul privat, cât și în cel profesional. Rezultatele arată o integrare moderată a serviciului în activitatea de zi cu zi, cu 41% dintre respondenți folosindu-l frecvent și 16,3% utilizându-l rar sau deloc. Integrarea este influențată de cunoștințele bibliotecarilor, obiceiurile lor de lectură digitală în timpul liber și percepția asupra utilității serviciului.

Factorii socio-demografici, precum vârsta sau nivelul de educație, au un impact limitat asupra utilizării GaliciaLe, dar obiceiurile de lectură digitală în sfera privată contribuie la o utilizare mai frecventă în mediul profesional. Bibliotecarii care sunt prietenoși cu tehnologia și folosesc în mod regulat platformele digitale, sunt mai predispuși să integreze GaliciaLe în munca lor. În schimb, lipsa de formare, dificultățile tehnice și preferința pentru cărțile tipărite rămân bariere semnificative. Preferința pentru formatul tipărit este justificată de aspectele senzoriale și de ușurința în utilizare, dar 80% dintre participanți consideră că promovarea lecturii digitale trebuie să devină o parte integrantă a misiunii bibliotecilor publice.

Concluziile subliniază necesitatea unui efort coordonat pentru formarea personalului bibliotecar și pentru optimizarea colecției digitale, astfel încât să fie mai atractivă și accesibilă utilizatorilor. Studiul contribuie la înțelegerea complexităților asociate adoptării tehnologiei digitale în biblioteci, oferind o perspectivă valoroasă asupra modului în care se poate îmbunătăți integrarea serviciilor de împrumut electronic în activitățile bibliotecilor publice.

Revista *Public Library Quarterly (PLQ)* se adresează directorilor, managerilor, personalului, membrilor consiliilor administrative și susținătorilor care consideră că schimbarea este esențială pentru

ca bibliotecile publice să își îndeplinească misiunea în secolul XXI. Revista explorează practici și modele eficiente pentru îmbunătățirea serviciilor, studii de caz privind managementul (incluzând atât succesele, cât și eșecurile), mituri care împiedică dezvoltarea individuală și instituțională, strategii de planificare pentru obținerea rezultatelor dorite, instrumente de marketing și strângere de fonduri, precum și analize financiare. De asemenea, se acordă atenție modului în care noile tehnologii sunt aplicate în practică și programelor inovatoare și de calitate pentru copii.

Toate articolele publicate în *PLQ* sunt supuse unui proces de evaluare editorială și peer review, asigurând standarde academice înalte și relevanță pentru domeniul bibliotecilor publice. *Public Library Quarterly* este o revistă hibridă de acces deschis, parte a programului Open Select al companiei Taylor & Francis Group, care oferă autorilor opțiunea de a publica în regim de acces deschis.

ISSN: 0161-6846; eISSN: 1541-1540

Acces: <https://www.tandfonline.com/journals/wplq20>

2024, vol. 43, nr. 6, pp. 691-723

DOI: <https://doi.org/10.1080/01616846.2024.2317073>

Articolul *Digital Books in Polish Public Libraries: Case Study of Partnership with the Commercial Distributor Legimi* (Cărți digitale în bibliotecile publice poloneze: studiu de caz al parteneriatului cu distribuitorul comercial Legimi), elaborat de Kamila Augustyn, Maciej Liguzinski și Dorota Siwecka, analizează colaborarea dintre bibliotecile publice poloneze și Legimi, un distribuitor comercial de cărți digitale care operează atât pe piața de carte comercială, cât și pe cea de bibliotecă. Acest parteneriat marchează o transformare semnificativă în modul în care bibliotecile publice din Polonia adoptă soluții digitale pentru a răspunde nevoilor în schimbare ale utilizatorilor lor.

Lucrarea prezintă un studiu de caz asupra parteneriatului cu Legimi, bazându-se pe interviuri realizate cu reprezentanți ai bibliotecilor și ai Legimi. Cercetarea explorează motivele pentru care bibliotecile aleg să colaboreze cu actori comerciali, gradul de utilizare a serviciilor oferite, criteriile pentru selectarea modelelor de tarificare și sursele de finanțare care sprijină aceste inițiative.

Aranjamentele pentru serviciile oferite de Legimi sunt negociate în principal prin consorții bibliotecare, ceea ce facilitează accesul coordonat la resursele digitale. În prezent, aproximativ 42% din bibliotecile publice din Polonia oferă acces la cărți digitale prin Legimi.

Articolul contextualizează peisajul împrumutului digital în bibliotecile poloneze, evidențiind cererea tot mai mare pentru acces la resurse digitale. Autorii argumentează că avansurile tehnologice rapide și așteptările tot mai diversificate ale utilizatorilor pun presiune pe modelele tradiționale de bibliotecă, determinând instituțiile să exploreze colaborări cu entități comerciale precum Legimi.

Prin intermediul unei abordări detaliate, autorii analizează implicațiile acestui parteneriat asupra bibliotecilor și utilizatorilor. Sunt abordate aspecte precum cadrele operaționale stabilite, structurile financiare și impactul asupra serviciilor și implicării utilizatorilor. Datele colectate din interviuri oferă o perspectivă practică asupra implementării serviciilor de împrumut digital.

Rezultatele sugerează că parteneriatele cu distribuitori comerciali, deși extind semnificativ accesul la resurse digitale, ridică întrebări legate de echitate, sustenabilitate și autonomia instituțiilor publice. Autorii discută modul în care aceste colaborări pot îmbunătăți disponibilitatea resurselor, dar pot genera dependențe de actori comerciali. De asemenea, articolul subliniază importanța gestionării echilibrate a acestor parteneriate, punând accent pe beneficiile aduse utilizatorilor, dar și pe păstrarea valorilor și misiunii bibliotecilor publice.

Analizând cazul Legimi, studiul contribuie la o înțelegere profundă a rolului în schimbare al bibliotecilor publice în peisajul digital din Polonia și oferă perspective utile pentru bibliotecile din întreaga lume care se confruntă cu provocări similare.

Revista AIB Studi: rivista di biblioteconomia e scienze dell'informazione, cunoscută anterior sub numele de *Bollettino AIB*, este o publicație dedicată cercetării în domeniul biblioteconomiei și analizei fenomenelor din acest sector. Obiectivul revistei este de a încuraja reflecția teoretică, experimentarea metodologică și dezvoltarea practicilor profesionale în domeniul bibliotecilor, documentării și serviciilor de informare.

Conținutul revistei include articole originale, dezbateri, rapoarte, documente relevante, contribuții ale cercetătorilor și

BIB studi

2023

rivista DI biblioteconomia E scienze DELL'informazione

ingegneri – faustini
Da rivista di alta cultura letteraria
Bollettino
i nostri voluti, la nostra professionalità
ingegneri – faustini – **consigli**
bibliotecari, informatici, culturali
e professionali

bol
il manifesto (ANSA) sulla biblioteca pubblica
di via
movimenti
Controllo digitale e digital lending
informatica
i servizi di biblioteca
biomedia – biomedia – bol
in gestione di valutazione delle riviste italiane di biblioteconomia e informatica
giallo
La vita del direttore d'archivio in un'epoca

la vita del direttore d'archivio in un'epoca
Capitolo – storia
Chi comincerà la storia
giornale
Indice e cronaca (1998-2023) e la sua collezione degli abbonamenti
comunicazione
Le storie e la politica del libro
Per il catalogo di Angeli Vito

**Associazione
Italiana Bibliotecaria**

ISSN: 2280-9112; eISSN: 2239-6152

2023, vol. 63, nr. 2, pp. 279-295

Articolul *Controlled Digital Lending e Digital Lending: un Confronto sulla Lettura Digitale tramite le Biblioteche* (Împrumut digital controlat și împrumut digital: o comparație a lecturii digitale în biblioteci) de Fabio Mercanti analizează diferențele dintre două modele de împrumut digital utilizate în biblioteci: *Controlled Digital Lending* (CDL) și *digital lending* (împrumut digital). CDL este un concept dezvoltat în Statele Unite, care permite bibliotecilor să digitalizeze și să împrumute cărți în mod controlat, pe baza principiilor *first-sale doctrine* (doctrina primei vânzări) și *fair use* (utilizare echitabilă), dar care nu este recunoscut explicit de legislația privind drepturile de autor din SUA.

Împrumutul digital, pe de altă parte, se bazează pe acorduri de licențiere între biblioteci și titularii drepturilor, implicând resurse native digitale, precum e-bookuri și audiobooks. Spre deosebire de

CDL, împrumutul digital este legal și bine reglementat, dar poate include condiții restrictive, cum ar fi prețuri ridicate, termene limitate sau embargo-uri impuse de editori. Articolul subliniază că, în timp ce CDL oferă o alternativă la aceste limitări, este adesea criticat pentru încălcarea drepturilor de autor.

Analiza comparativă a celor două modele evidențiază diferențe semnificative, inclusiv tipologia resurselor (cărți digitalizate versus e-bookuri native), cadrul legal (CDL bazându-se pe interpretări ale *fair use*, în timp ce împrumutul digital – pe licențe) și impactul asupra pieței editoriale. Autorul discută, de asemenea, poziția exprimată de IFLA în declarația sa din 2021 privind CDL, care subliniază importanța acestui model pentru a compensa limitările pieței digitale, dar ridică întrebări privind sustenabilitatea și echitatea acestuia.

Articolul concluzionează că, deși CDL și împrumutul digital împărtășesc obiectivul comun de a facilita accesul la resurse, ele reprezintă modele distincte din punct de vedere legal, operațional și conceptual. Cercetarea aduce claritate asupra dinamicilor complexe dintre cele două, evidențiind necesitatea unor soluții echilibrate care să răspundă nevoilor utilizatorilor și să respecte cadrul legal. Studiul contribuie la înțelegerea provocărilor legate de lectura digitală prin intermediul bibliotecilor și oferă o bază pentru dezbateri viitoare în acest domeniu.